

NOVES DADES DE CRIA DE LA COTORRA DE PIT GRIS *Myiopsitta monachus* A MALLORCA

Alfons SASTRE¹
Francisco GORDIOLA¹

SUMMARY.- *New breeding records of Monk Parakeet Myiopsitta monachus in Mallorca.* During the summer of 1999, in the Balearic Isles a census took place of the breeding colonies of the Monk Parakeet *Myiopsitta monachus*, commissioned by the Conselleria de Medi Ambient del Govern Balear. Four new colonies were found, apart from those all ready known of. Interviews were made with farmers and people that live near the colonies, and no disturbances were recorded on other birds or any damages noted on the crops. The Monk Parakeet is a species that owed to its great colonizing aptitudes should be controlled periodically, to have an exact number of it population.

Key word: Monk Parakeet, *Myiopsitta monachus*, breeding sites, *Mallorca, Balears.*

¹ GOB Mallorca. c/ de Verí, 1 3r, 07001 Palma. Balears

La cotorra de pit gris o argentina *Myiopsitta monachus* (vegeu-ne foto 1) és un psitàcid d'Amèrica del sud, de la grandària d'una tórtora. La seva àrea de distribució original comprén el SO i S de Brasil, Bolívia, Paraguai, Uruguai i l'Argentina (DEL HOYO, J. et al. 1994).

La venda com a animal de companyia ha propiciat que exemplars escapats o alliberats hagin establert colònies de cria a diferents parts del món, així les trobam a moltes ciutats dels Estats Units i d'Europa Occidental. Com a espècie introduïda pot provocar interferències amb altres espècies, ser causa de molèstia en zones habitades o produir danys als cultius. Per aquest motiu, la Conselleria de Medi Ambient del Govern Balear va encomanar un estudi per determinar-ne el grau de expansió, catalogar-ne les colònies i detectar les molèsties

provocades per aquestes aus a les Balears.

METODOLOGIA

El treball, realitzat l'estiu de 1999, va anar precedit de la recopilació de dades ja existents sobre l'espècie i d'informació remesa pels guardes forestals i la policia municipal de diferents municipis. Més tard, es van anar visitant cada una de les colònies, tant les ja conegudes com les que no estaven documentades, així com zones on l'existència d'exemplars aïllats feia sospitar l'existència d'una nova colònia.

Per conèixer les possibles molèsties provocades per les cotorres i per recopilar el màxim d'informació sobre la procedència, l'antiquitat de la colònia, dades sobre la cria, alimentació, etc. es varen entrevistar els propietaris de les finques i els veïns.

RESULTATS

Colònies conegudes prèviament

Cas Metge (Cas Concos, Felanitx), colònia urbana de 5 nius sobre un pi *Pinus halepensis*, al pati d'una casa particular.

S'Hort Colat (Son Negre, Felanitx), colònia rural integrada per uns trenta exemplars que han construït nou nius sobre pins. Tenia una antiguitat de 15 anys quan s'hi va establir una parella.

Bosc de Bellver (Palma), colònia urbana, constava de 6 nius (1999) ara són 8 (2000), tots ells sobre pins. Té la particularitat que dos dels nius van ser construïts aprofitant *empelts de bruixa* dels pins. Cada niu pareix pertànyer a una sola parella, per tant, es pot estimar

una població al voltant dels 16-20 exemplars.

Son Armadans (Palma), colònia urbana, està composta per unes vint cotorres que han construït vuit nius, alguns d'ells comuns, sobre un pi.

Colònies noves

S'Era Vella (Inca), colònia rural sobre una palmera *Phoenix sp.*, just davant les cases, hi ha uns dotze exemplars.

Camí de Ronda (Alcúdia), colònia urbana, formada per vuit cotorres que han construït un niu a una palmera. Van començar a criar fa uns quatre anys quan va fugir una femella dels propietaris de la casa i es va aparellar amb un mascle silvestre.

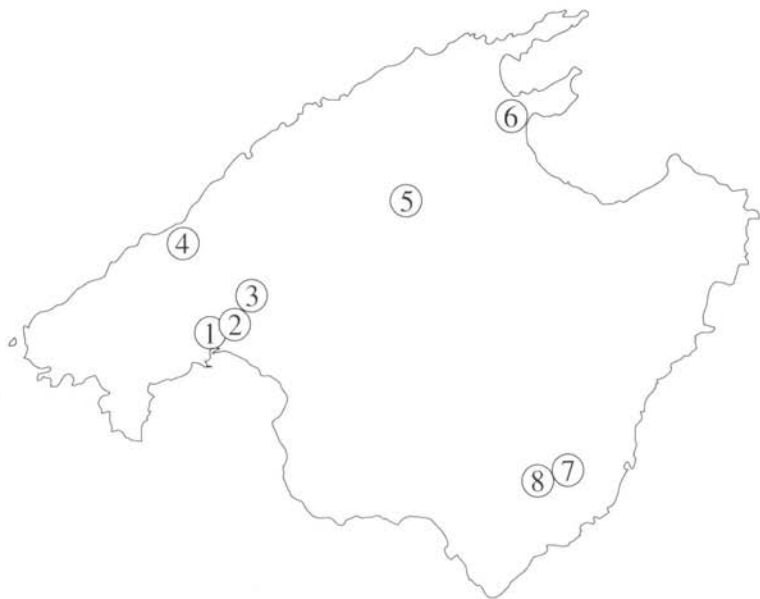

Figura 1.- Colònies actuals de cotorra de pit gris *Myiopsitta monachus* (Monk Parakeet) a Mallorca (*Actual colonies in Mallorca*). A Palma: 1 bosc de Bellver, 2 Son Armadans i 3 Secar de la Real. 4 Esporles. 5 Inca. 6 Alcúdia. A Felanitx: 7 Cas Concos i 8 Son Negre.

Foto 1.- Cotorra de pit gris *Myiopsitta monachus* (Monk Parakeet). Son Dameto (Palma), adult, primavera 1994. Foto: Pere Garcias.

Son Comes (Esporles), colònia urbana, situada a la vila nova, h'hi ha establerta una parella que ha construït un niu sobre una palmera.

Secar de la Real (Palma) Colònia urbana, formada per cinc exemplars que han fet un niu sobre una palmera.

Altres zones de cria probable

Port d'Andratx (Andratx), s'observen amb freqüència vuit exemplars que s'alimenten als horts del pla de Son Llarg i a la zona de Morella.

Pollença, n'hi ha observacions de diversos exemplars, alguns d'ells aportant material a un niu.

Sa Vall (ses Salines), dos exemplars escapats recentment de la Colònia de Sant Jordi freqüenten la zona. Antigament hi havia una colònia a les pal-

meres de les cases de sa Vall, però va ser destruïda fa anys.

Colònies desaparegudes

Es té constància de cinc colònies que en l'actualitat estan abandonades o han estat destruïdes en podar les branques dels pins que sostenien els nius. Són les de Can Joan Marqués (Inca), Son Manyà (Consell), cala Rajada (Capdepera), San Gaietà (Palma) i passeig Marítim de Palma.

Dades d'interès

Amb la informació anterior queda patent l'estret vincle de les cotorres de pit gris amb les zones fortament humanitzades, fins i tot a les àrees rurals les colònies sempre són molt pròximes a

habitats habitats. El 75% de les colònies està instal·lat a àrees urbanes, mentre el 25% restant és ubicat a àrees rurals properes a pobles. Per a la seva localització vegeu la figura 1.

Referent a la ubicació del niu, el 88'2% dels nius ha estat construïts sobre pins i l' 11'7% sobre palmeres. No s'ha trobat cap niu a construccions, si bé hi ha dades d'un niu antic a una façana de Sineu .

La població de cotorra de pit gris a Mallorca deu ser d'uns 100 exemplars. Les molèsties que provoca la proximitat d'una colònia són de tipus acústic a les àrees urbanes, mentre a les zones rurals el principal motiu de queixa és la destrucció de fruita i danys a arbres fruiters. Consumeixen gairabé tot tipus de fruites (peres, prunes, figues, magranes, dàtils, albercocs, llavors de tuia i de xiprer, garroves verdes,etc.) rebutjant sempre els cítrics.

CONCLUSIONS

Podem afirmar amb tota seguretat que les cotorres de pit gris no representen, actualment, cap problema greu. No s'ha detectat cap tipus d'interferència ni molèstia a altres aus i els danys causats als cultius, si bé són molestos, no suposen un problema generalitzat. Tot i així, seria convenient fer-ne seguiments

periòdics de les poblacions, que segons sembla van en augment, amb la finalitat de poder prendre mesures a temps, en cas de ser necessàries.

La mesura de control que considerem més eficaç seria la caça o trampeig, ja que la destrucció dels nius només aconsegueix, en el millor dels casos, desplaçar la colònia a un altre lloc, com va passar al nucli d'Inca.

Hem de dir que l'opinió majoritària del agricultors i gents de camp que viuen properes a colònies i a qui les cotorres mengen part de la fruita és contrària a matar els ocells i consideren que, tot i les molèsties, és una mesura excessiva.

AGRAÏMENTS

Volem agrair la col·laboració de tots els ornitòlegs del GOB, especialment a Joan Mayol i a Manolo Suarez, als Guardes Forestal de Balears, a la Policia Municipal de tots els municipis de Mallorca i a tots els pagesos i propietaris de les finques que vam visitar; en tot moment van ser extraordinàriament amables.

BIBLIOGRAFIA

DEL HOYO, J. ; ILLIOT, A. i SARGATAL, J. eds, 1997. *Handbook of the Birds of the World*. Vol. 4. Sandgrouse to Cuckoos. Lynx Edicions, Barcelona.

(Rebut: 04.05.2000; Acceptat: 11.05.2000)